

Filmvilág

A MAGYAR FILMIPARI SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

Még mindig

vannak olyanok a filmszakmában, akik azt hiszik, hogy „aki bírja, marja” alapon javítani tudnak helyzetükön és előnyöket szerezhetnek a becsületes szándékú, szakmai szokásokat, rendeleteket, törvényeket és a tisztesség szabályait betartó szaktársaikkal szemben.

Tévednek. A „történelmi idők” elviharzottak. Csak a tudás és tehetség fűtötte becsületes, szívós munka hozhat sikert. Akik min-

den etikai korlátot semmibe véve a pillanatnyi párt vagy egyéb kedvező helyezkedés minden előnyét és összeköttetését kihasználva, jogosulatlan előnyöket szereznek maguknak vagy vállalatuknak — homokra építenek. Ezek az előnyök pillanatnyiak, csak romboló hatásuk és következményeik maradandók.

A filmszakma nem felejt el azt a kárt, amit a törtetők, a mindent szállítók okoznak.

Ne forduljanak egyesek szakmai kérdésekben a Szövetség ellenőrzésének és rostálásának megkerülésével a minisztériumokhoz, abban a biztos tudatban, hogy párthelyzetük a többi szakmabeli és a közérdek rovására előnyöket hoz majd nekik. Ezek az előnyök talán felválthatók még rövid ideig aprópénzre, végül azonban ők maguk fogják mea culpa'zva belátni, hogy kár volt a szakmai közösséget megkerülni.

242

Gács Miklós

A

MAFIRT

Angol, francia, olasz és német nyelven beszélő nemzetközi produkció!

filmkölcsönző
első nagy svájci filmje!

AZ UTOLSÓ PILLANAT

A Cannes-i filmversenyen nagy díjat nyert hatalmas filmdráma.

Az emberiség története legmegrázóbb korszakának izgalmas, emberi filmregénye.

BEMUTATJUK decemberben: ROYAL APOLLO

Néhány szó az orosz filmgyártásról

A felszabadulás után néhány héttel Budapest legnagyobb színházai az orosz film megjelenése volt. Közel harminc esztendőig védte a fasiszta kormányzat az ostobaság és szellemi vakság köreiből emelt válaszfalat az orosz művészet ellen, ugyanakkor, amikor a világ valamennyi kultúr-államában már milliós tömegek csodálták Pudovkin, Eisenstein és a többiek remekműveit.

Most végre ledőltek a válaszfalak és a magyar közönség is megismerheti a naturalista filmművészet mestereit: az orosz rendezőket, operatőröket, színészeket és filmírókat. De a naturalista filmeknél túl megismerheti azt a különös, mélyreható és a giccs hamisvirágaitól finoman megtisztított, őszinte stílust is, amelyet az orosz művészet a mesefilmek vonalán valósított meg.

Felkerestük Piszckarev Konstantin Ivanovicsot, a Vörös Hadsereg őrnagyát, a Szovexport film magyarországi képviselőjének vezetőjét és megkértük, ismertesse velünk az orosz filmgyártás és az oroszországi moziélet struktúráját.

— Oroszországban — mondta Piszckarev őrnagy — a filmgyártás, valamint a mozgósínházak és a filmkölcsonzó szakma csak egy része az állami gazdaságnak. A szakszervezet és néhány társadalmi egyesület kivételével minden állami kézben van. A filmügyeket központi miniszté-

rium intézi. Ott vizsgálják felül a készülő terveket és állami büdzséből finanszírozzák a gyártást és létesítenek új mozgóképszínházakat. Az utóbbi időben ez az ügyvezetés bizonyos mértékig decentralizálódott, mert a köztársaságok maguk is finanszíroznak önállóan néhány produkciót.

E pillanatban tizenhárom stúdióban folyik a munka. Két új stúdió most van épülőben Minszkben és Rigában. A filmstúdiók fele a különböző nemzeti köztársaságokban működik. Tizenhat stúdióban kizárólag hirdatófilmek készülnek. Minden stúdióknak külön munkakörzete van és a körzeteknek külön tudósítója. A hirdatóstúdiók természetesen szintén megoszlanak a nemzeti köztársaságok között. Legnagyobb műtermek székelye Moszkva, Leningrád, Minszk, Kiev és Almata. Az SSSR-ban hatalmas tervet dolgoztak ki a mozipark felfrissítésére. E terv szerint 1950 végére 46.700 filmszínház lesz üzemben, szemben a mai körülbelül 1600 mozival, ami azt jelenti, hogy 1950-től már évente ezeregyszázmillió mozilátogató lesz a mai 570 millió helyett. 1950-ben, ilyen nagy mozipark igénye mintegy 105.000 kópia lesz.

Ami a filmszínészek, filmrendezők és technikusok kérdését illeti, ezen a vonalon a filmgyártás mindig az adott helyzethez és szükségletekhez igazodik. Vannak művészeink, akik kizárólag film-

szerepeket vállalnak, de természetesen a színpad művészei közül is sokan vesznek részt a filmgyártásban. Moszkvin, aki már a cári oroszországnak is nagy színésze volt, Kacsalov, Simankov, Mordvin, Bábukskin, aki Csapajev szerepét játszotta, éppen olyan népszerű és jelentős művészei a flimnek, mint a színpadnak. A filmmestereket az Állami Kinematográfiai Intézetben, Moszkvában képezik ki. Öt év alatt mintegy 400 fiatal színész, rendező és operatőr áll munkába. A középfokú filmiskolát Kinotechnikumnak nevezik. Ezekből az iskolákból, mint a Leningrádi, Rostovi, Kazáni, Kievi és Almatai intézetből öt év múlva közel 1500 fiatal szakember kapcsolódik be az orosz filmgyártás hatalmas gépezetébe.

Kérdésünkre, hogy van-e lehetőség arra, hogy magyar filmeket Oroszországban játszanak, Piszckarev őrnagy megjegyezte: „Nincs kizárva, sőt lehetséges, hogy rövidesen megkezdik a magyar filmek exportját is“.

Búcsúzóul még megjegyzi:

— Mindenesetre nagyon örülök, hogy a magyar közönség ilyen őszinte rokonszenvvel fogadta és fogadja az orosz filmeket. A jövőben olyan filmeket hozunk, melyek a Cannes-i filmversenyen is győzelmet arattak, így többek között „Az eskü“ című nagy orosz drámát és kiegészítjük filmanyagunkat új játék, dokument- és tudományos filmekkel is.

Riss Klára

MÁRKUS ALFRÉD

Meghalt Márkus Alfréd. Súlyos csapás érte a magyar zenei életet, de közvetve a magyar filmvilágot is, Márkus Alfréd, a jeles zeneszerző és karmester váratlan halálával. Márkus Alfréd a han-

gosfilm-korszak kezdete óta nagy figyelmet szentelt a magyar filmgyártásnak. Több nagyszerű magyar film zenéjét szerezte, köztük a Meseautót. Mint a Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Zeneműkiadók Szövetkezetének régi tagja, állandóan összeköttetésben állt a magyar filmmel. A felszabadulás után átvette a Szövetkezet vezetését és azóta a legap-

rólékosabb kérdésekben is szerepet foglalkozott a magyarországi kinematográfia minden ügyes-bajos kérdésével. Néhány héttel ezelőtt Newyorkba utazott, hogy ott résztvegyen a nemzetközi zeneszerzői kongresszuson és ott érte utól a halál. Hatvanhárom éves volt. Halála a magyar filmvilágban is őszinte és osztatlan részvételt keltett.

PLESS FERENC:

A magyar film védelmében

Magyarország egykori miniszterelnöke, Bánffy Dezső, kihallgatáson jelent meg Ferenc Józsefnél. Bánffy nagyon rosszul beszélt németül és mikor Ferenc József látta, mint tévelyeg a német igék, főnevek és a der, die das rengetegében, könnyebbé akarta tenni számára az audenciát, s így szólt: Kedves Bánffy, beszélhet nyugodtan magyarul, mindent megérték. — Danke Herr Majesztét, felelte Bánffy, „Ich will mich üben!“

Ez a régi anekdóta jut eszembe, valahányszor a magyar filmgyártásra gondolok. Filmet gyártani, produkciót vezetni, filmgyárat irányítani, sőt még rendezni is mindenki tud ebben az országban. Ezt a mesterséget nem kell tanulni, ezt nálunk mindenki mindenkinél jobban tudja. Ha valaki pincér akar lenni, három évig mint borfiú dolgozik. De filmet gyártani, mozit vezetni — akár trösztöt is — vagy kölcsönzöt alapítani, ahhoz nem kell semmi előképzettség. Elég szak-képzettség az, ha a vállalkozónak cukorkaüzlete, vagy espresszója volt. Ebben a szakmában nem kell tanulnia senkinek és eltekintve néhány színésztől, vagy operatortól, a filmszakmában mindenki nyomban mesternek vallja önmagát. Magyarország az egyetlen helye a világnak, ahol született filmtalentedek állnak a pultok mögött.

Volt már nekünk rendőrtisztből lett filmgyári igazgatónk is. Mikor a moziengedélyeket kiadták, nem nézték, van-e szakmai gyakorlata a pályázónak. Aki jól verekedett a bajtársi egyesületben, már nemcsak igényt tarthatott egy szép mozira, de biztos lehetett abban, hogy meg is kapja azt.

Az utóbbi években a filmvállalati tulajdonosoknak csak egy része kezdte pályáját a filmszakmában, többen idegen munkaterületről jöttek, ahova bennünket, ha ott dolgozni akartunk volna, csak többéves gyakorlat után engedtek volna be.

Másfél év óta nap-mint nap megbeszélésekről, tárgyalásokról, ankétekről hallunk, s mindegyiken a magyar filmgyártás megindításáról elmélkednek. Különös hát, hogy a filmszakma tapasztalt harcosait, akik évtizedek óta dolgoznak a filmgyártásban, akik életre hívták azt, s már produkáltak is néhány sikerült filmet, senki sem kérdezi. Azoknak a véleményére, tanácsára senki sem kíváncsi. A régi szakemberek számára, akik segíteni tudnának, egyetlen hely sem akadt a Hunnia filmgyár igazgatóságában. A producort, a rendezőt, a gyártási vezetőt és azt a néhány, már komoly gyártási tapasztalattal rendelkező színészt, akik megvalósították azt a csodát, hogy ebben a kis agrár országban negyven film készült évente — senki sem hallgatja meg. Drámai szemfényvesztés folyik itt, mert senki sem meri megmondani az igazat. Mindenki ezer és egy okát tudja adni annak, miért nincs magyar filmgyártás, de a vezérlő okot mindenki óvatosan elhallgatja, szándékosan elkerüli. A magyar filmgyártás mély ájulatának legfőbb oka, a trösztösödés. Amíg négy tröszt tartja kezében az ország moziparkját, addig nem mer senki filmet gyártani és legfeljebb annyit remélhetünk, hogy egy-két merészebb vállalkozó kísérletezik majd, de rendszeres, folyamatos, egészséges filmgyártás nem lesz és nem is lehet.

Amikor magam is filmgyártó voltam, az évek során azt tapasztaltam, — bár filmjeimet az ország valamennyi mozgószínháza lejátszotta — hogy haszon, még a legsikerültebb filmnél is, csak nagyon szerényen mutatkozott. Ki meri ma a tőkétjét kockáztatni, ki lesz bátor ötszáz ezer forintot befektetni egy magyar filmbe, amikor bármelyik tröszt filmkötőjének legszürkébb kifogására már az ország mozgóinak egyegyed része nem játszhatja a filmet. Hát még ha két tröszt megbízottja emelne akár személyi, akár produkciós kifogást? Nem lehet az egész magyar filmgyár-

tást négy műsorkötő hangulatának futóhomokjára alapítani.

Nem akarok beleavatkozni a politikába. Bizonyára jó oka volt annak, hogy a négy nagy demokratikus párt között osztották el a mozikat. A pártoknak nyilván szükségük volt ezekre a bevételekre. De nem hallgathatom el, hogy éppen e képzelt bevételek tekintetében fogja a legnagyobb csalódás érni azokat, akik e kérdésben szaktanácsadóikra hallgattak.

Minden oldalról azt halljuk, a pártok nem keresnek a mozgókon. Holott, most nem is mennek rosszul a filmszínházak. Mi lesz majd akkor, ha a bevételek visszacsúsznak a harmincas évek színvonalára? Tele lesznek a vállalatok adóssággal. Már most is horribilis adóhátralékról hallunk. Magyarország még nem elég fejlett ahhoz, hogy négy ilyen nagy, mindenképpen túlméretezett tröszt reuzálhasson benne. Nem lehet kis, városi, vagy falusi mozgókat központosítva vezetni.

Szakmai szempontból a kisgazdapárti mozik szétoztása látszott a legjobbnak és mégis éppen ők választották a legkárosabb megoldást. Kezdetben úgy tervezték, hogy szerény bérletű összegért főleg a régi tulajdonosoknak adják bérbe azokat, ha egyébként nem merül fel ellenük politikai kifogás, később mégis odaadták a mozikat en-block, egy magánvállalatnak, amely azután horribilis, szinte megfizethetetlen bérösszegért adta azokat tovább. Szakmai számítás szerint ez a magánvállalat kétszáz ezer forintot keres havonta. Hány film készülhetne el évenként ebből az évi kétmilliónegyszáz ezer forintból, amit vitathatatlanul a szakmától vonnak el ezzel az albérlői módszerrel?

A megoldás viszont nagyon kézenfekvő. Változtassák meg a mozirendeletet. Adjanak jogot a pártoknak ahhoz, hogy szerény, de biztos bérösszegért a szakma régi és hozzáértő embereinek közvetlenül adhassák bérbe mozijaikat a mai „üzletvezető“ rend-

MOZIREVIZIÓ

szer helyett. Adják bérbe olyképpen, hogy a bérlő, vagy társengedélyes által eszközölt adósságok semmiképpen se terhelhesék a bérheadót. Így a pártok kezében marad a mindannyiunk által őszintén kívánt jövedelem és a hozzáértő kezekbe került mozgó is felvirágozhat és szinte varázsütésre, a földből nőnek majd ki a szép magyar filmek, amelyeknek felvilágosító munkájára és nevelő hatására a demokratikus Magyarországnak oly égető szüksége van.

Innen szólítom fel tehát Radó István barátomat, a Szakszervezet főtitkárát: hívjuk össze a filmszakma összes vállalatait, valamennyi dolgozóját, a producereket, technikusokat, írókat, művészeket és mindazokat, akiknek a filmgyártás életet jelent s mert mindannyian egyet akarunk: állandó gyártást és jó filmeket, biztos vagyok abban, hogy együttesen megtaláljuk azt a megoldást, amely mindannyiunk számára kielégítő lehet és ha a kormány eddig nem is volt kíváncsi a véleményünkre, ez ne gátoljon bennünket abban, hogy együttes erővel a film és a munka szeretetének forráságával és lendületével készítsük elő a magyar filmgyártás feltámadását és ahogy másfél évvel ezelőtt a romokból építettük újjá a magyar filmszakmát, úgy most, megküzdve a meg nem értés, mellőzés és közöny szörnyű ellenszelével, építsük fel a romokból a magyar filmgyártást is.

Filmszínházakat

ujjáépít

tervez

kivitelez

HIDY IMRE

ÉPÍTÉS-ÉPÍTÉS VÁLLALKOZÓ

XI., Szent Imre herceg-utja 76

TELEFON: 458-742

A belügyminisztériumban a napokban zárták le a *politikai pártok*, illetve az azok részéről alapított *pártfilmvállalatok* részére a vidéki moziengedélyek kiadását. Ezzel az aktussal lezárult a magyar filmtörténelem egyik *legérdekesebb fejezete*.

A belügyminisztériumban most a többi vidéki engedély kiosztásán dolgoznak. Elsősorban *közüntézmények*, altruista, jótékony-célú egyesületek vagy szervezetek kapnak engedélyeket éspedig a *városok, nagyközségek és községek abécé sorrendjében*. A közüntézményeknek juttatott engedélyezés befejezése után következnek a *magánosok* részéről benyújtott engedélyek elintézése ugyancsak a városok, községek *alfabétikus sorrendjében*. Úgy hírlik, hogy ezzel az anyaggal — talán — *december végéig elkészülnek*, de lehetséges, hogy *tovább is eltart*.

Mihelyt a *normálmozik* engedélyével végeznek, kerülnek sorra a *keskenyozoi-engedélyek*, és pedig szintén a *községek abécé sorrendjében*. Miután itt is 3—400 engedélyről lehet szó, hetekig eltart, amíg ezeket az engedélyeket kiosztják és az egész moziügy nyugvópontra jut. Addig természetesen a filmkölesönzés is megérzi a gazdátlan mozik nehéz helyzetét. Nem vitás, hogy az engedélyek *aktaszerű* kiadása még nem jelenti *együttal az egész kérdés végleges lezárását*, hiszen akkor majd újabb mellékkérdések merülnek föl, amelyek *végleges* elintézése esetleg további heteket vesz igénybe. Itt gondolunk a berendezés átvételének ügyére, esetleg a berendezés *tulajdonosával* való megegyezés kérdésére, *fix megállapodás* a régi engedéllyel vagy valamelyik *üzemvezetővel*, ahogy azt pl. a Nemzeti Paraszt Párt elejétől fogva csinálta, de a két másik párt is *egyes helyeken* rendszeresítette a bérheadás módját. Nyilván hónapok is elmúlnak, amíg a magyar filmvilágban *teljes és tiszta képet nyerünk* arról, hogy tulajdonképpen

hol, hányszor és kinek a vezetésével játszanak a mozik.

Nem közömbös a filmkereskedelem szempontjából, hogy *hol és hány mozgóképszínház van* üzemben, az sem közömbös a filmkölesönzők szempontjából, vajjon *szakember vagy hozzá nem értő ember irányítja a mozit*, milyen a mozik *gépi berendezése*, *maradt-e adósság* a régi engedélyes után, stb. A pártvállalatok máris nagy fölkészültséggel ellenőrzik a gépházberendezéseket, nyilvánvaló, hogy a majd *magánkézbe vagy szervezetek kezébe került filmszínházak gépi berendezését is lelkiismeretesen át kell majd vizsgálni*, nehogy a kópia-rongálás olyan nagymérvű legyen, hogy a filmkölesönzőre nézve abból *súlyos, helyrehozhatatlan kár* támadjon.

Rózsashegyi Kálmán moziengedélyes

A belügyminisztérium mozi-revizio menetrendjéről a Filmkurír más helyén számolunk be. Itt külön kell megemlékeznünk arról, hogy a belügyminisztérium eddig körülbelül tíz esetben adott már ki magánegyéneknak moziengedélyt.

Igy özv. Bajcsy Zsilinszky Endréné nemzetgyűlési képviselő és Fenyő Sándor, a legrégebb magyar mozitulajdonosok egyike (Temesvár és Kecskemét) a rommá égett budapesti Körönd (Orient) mozi helyére kaptak engedélyt.

A budai Admirál mozi helyére Lihótzky Ferencné szül. Lyrinczi Vilma, szv. dr. Makka Ödönne és Tihanyi Lászlóné kaptak engedélyt.

Pestújhelyre Rózsashegyi Kálmán és özv. Marcsek Ferencné szül. Kollár Mária kaptak engedélyt az Andrássy-út 66. szám alatti Andrássy-mozira. Ezzel az engedéllyezéssel eltűnik a mozi-szakmából az öreg és ifjú Orem Mihály.

Castiglione Henrik: **Miért nem gyárthatunk ezidőszerint magyar filmet?**

A műszerek között végtelenül egyszerű konstrukciója ellenére a szeizmográf a legértékesebb szerkezetek közé tartozik. Még elgondolni is érdekes, hogy ez a szimpla kis készülék a sokezer kilométer messzeségben bekövetkező földrengéseket is hűségesen regisztrálja, mégpedig annyira precízen, hogy úgyszólván a rengés pillanatában feljegyi a még oly nagy távolságban lezajló, sokszor katasztrofális hatású, talán ezek pusztulásával járó talajmozgást, sőt még a rengés intenzitásáról és helyéről is tájékoztat.

Ha a moziélet vérkeringésének ütemét találon jellemezni akarjuk, minden túlzás nélkül magát ezt a legnépszerűbb szórakoztató eszközt is a szeizmográf szerepéhez kell hasonlítanunk azzal a különbséggel, hogy az utóbbi nemcsak fizikai, hanem pszihikai alapokon is nyugvó jelenségek körében bekövetkező változásokat tünteti fel, amelyek *diagramja a mozik pénztári raportja, az amplitúdók pedig a bevételek hullámzása.*

A hasonlat azért logikus és helytálló, mert kétségtelen, hogy *a mozik üzletmenete a legkülönbözőbb tényezők hatása alatt alakul.* Csak úgy kapásból néhányat a fontosabbak közül: üzletek záróra módosulása, defláció, külföldi tőzsdekrach, záporosó, óriási hideg, háborús hírek, adóemelés, sztrájk, járvány, sőt még valamely szimpla utcai gyűjtés is megannyi olyan jelenség, amelyek hatása alatt *a mozik forgalma, illetve látogatottsága többé-kevésbé súlyos eltolódásokat szenved.*

Természetes, hogy a kedvező társadalmi vagy gazdasági események a mozi-szeizmográf tüjét ellentétes: pozitív irányba mozdítják el. Sajnos, a helyzet az, hogy *az elhajlás többször negatív, mint pozitív irányú* és ha a mutató történetesen felfelé is mozog, ívelése olyan kis szögben emelkedő, hogy legjobb esetben is csak hosszú idő múltán

egyenlítődnek ki azok a súlyos anyagi jelentőségű és legnagyobbbrészt váratlanul bekövetkező nagy amplitúdós visszaesések, amelyek a kedvezőtlen világeseemények kísérői.

Amikor életfolyamatok mindennapos fluktuációja is ilyen ellentétes hatásokkal jelentkezik a moziszakma egén, egy világkataklizma nyomán rombadólt ország újjáépítésének, egy nemzet lelki átalakításának és átállításának ideje alatt soká nem alakulhat ki olyan üzleti norma, amely komoly és legalább megközelítően pontos kalkulációt tenne lehetővé.

Egy tollvonással évtizedek mulasztásait és évszázadok igazságtalanságait eltörölhetjük, de idő kell hozzá, amíg az üszkös romokon új élet fakad!...

Közel fél emberöltőre visszatekintő szakmai munkásságunk bátorít fel bennünket arra, hogy amikor szemmel ellenőrizhető adalékokhoz szigorúan kötött kutatás területe nem állhat rendelkezésre, szubjektív alapokon nyugvó eljáráshoz, a statisztikai tudomány általánosan elismert, ú. n. módszeres becslés eszközéhez forduljunk a filmélet fajsúlyának és erőviszonyainak a filmgyártás szempontjából való megállapításakor. Mint alább látni fogjuk, eljárásunk tárgyi alapra támaszkodik, amellyel kapcsolatban már igen sokszor beigazolódott, hogy az egzaktnak gondolt statisztikai adatok — természetesen a gyűjtő hibáján kívül — téveseknek bizonyultak a szakemberek becsléseivel szemben.

Mindeenesetre felkérjük az olvasót, amennyiben számításainkat tévesnek találja és a maga részéről megközelítőbb pontosságú adatok felett rendelkezik, az ügy egzisztenciális jelentőségére való tekintettel engedje át azokat nekünk.

(Folytatás a következő számban.)

Hangosfilm berendezések

Erősítők
Hangszórók
Transzformátorok
Alkatrészek
Gyártása
Javitása
Karbantartása
Korszerűsítése

Á. K. I. R. T.

TELEFUNKEN

Budapest, VI., Andrásy-ut 59

Telefon: 224-836

Falus István halála. Falus István, a kitünő tehetségű fiatal filmproducer még 1942-ben vount be munkaszolgálatra és elkerült a nagy orosz hómezőkre. Valószínűleg a voronyezsi áttörés alkalmával került orosz fogságba, ahol sokáig jól érezte magát. Most az a hír érkezett felőle, hogy még 1945 januárjában tifuszban meghalt. Falus István halála mélységes fájdalmat keltett Budapesten, ahol nagyon szerették a mindig jókedélyű, szellemes, fiatal filmgyártót, aki előtt még hatalmas jövő állt. Fiatal feleségén és Gábor fián kívül az egész magyar filmvilág gyászolja a tragikus körülmények között elhunyt Falus Istvánt.

Warner Bros

First National

Vitaphone Pictures

magyarországi képvisellete r. t.
R á k ó c z i - t é r 11

Legújabb világfilmünk

YORK ÖRMESTER (Sergeant York)

Főszereplő:

Gary Cooper

Megjelent pénteken
a Royal Apollóban

Fodor Sándor:

Levél - egy kezdő filmíróhoz

Kedves Barátom!

Rendkívül érdeklődéssel hallgattam lelkes ekzpozéját egy vitadélután során, amelynek lényege az volt, hogy „korszerű“ filmeket kell gyártani. És hogy mit ért korszerűségen, rögtön ki is fejtette előttem az ifjúság heves és türelmetlen hanglettelésével és előadásában, amelyet szemének szikrázásával és indulatainak forró hevületével illusztrált, bővelkedtek az ilyen szavak és kifejezések mint: ideológia — új szellemiség — osztályöntudat — sablontól mentes meglátások — merész optikai vonalvezetés, satöbbi. Amint figyeltem hangjának egyre dinamikusabb áramlását és egyre magabiztosabb csendülését, kamaszkorom és ifjúságom zavaros gomolygából emlékek villantak felém — több mint három évtized távlatából arcok meredtek rám, régesrég elfelejtett és jeltelen sírokban pihenő arcok, amelyeket haldanán éppúgy pirosra festett a filmgyártás iránti lelkesedés, mint most a maga arcát, kedves barátom. Természetesen ők, az úttörők is „korszerű“ filmet akartak gyártani, mert hiszen mi sem természetesebb, hogy minden korszak filmgyártóját, íróját, rendezőjét saját kora ihleti meg a legdöntőbb módon, az a kor, amelyben él, amelynek művészi irányvonalai a legerősebb hatással vannak rá, amely korszaknak hangulati, izlésbeli, társadalmi és szellemi alapképletei benne is vérré váltak. Ha azonban a korszerűség iránti követelmény nem nyert náluk olyan pregnáns kihangsúlyozottságot, mint Önnél, ezt inkább annak tudja be, hogy a század első évtizedeiben filmembereink bizonyos művészi szándékot inkább éreztek, semmint megfogalmaztak: talán annak, hogy az ő esztétikájuk inkább művészi, mint politikai síkon mozgott. De azért higgye el, ők is korszerűek voltak, már amennyire korszerű tud lenni az ember, aki filmjeiknek hőse volt, az a bizonyos „örök ember“ — aki nemcsak akkor érdekes, ha eszméket hirdet, hanem akkor is, ha szeret, csalódik, sír és nevet — szóval bizonyos emberi, az Ön terminológiájával élve — nyárspolgári megnyilatkozásokra ragadja magát.

Azonban lehetséges, hogy Önnek van igaza — régi filmszínalóink valóban nem voltak öntudatos alkotók, mert nem mutattak rá koruk ijesztő társadalmi problémáira. Ennek kettős magyarázata van. Az egyik, hogy abban a korban bizonyos társadalmi problémák nemcsak a filmben, de még a legmagasabbrendű és legigényesebb irodalomban sem tudatosak annyira, mint manapság, a másik valószínűleg igazabb ok, hogy más hivatást láttak a filmgyártásban. Ebben a korban még sokan voltak filmszakmában, részben, a szép, a részben a kufár lelkek. A kufár lelkek mindenáron nevetetni akartak, mert azon az eléggé el nem ítéhető állásponton voltak, hogy egy jó vicc többet ér három unalmas, de tanulságos vezércikknél. A széplelkek viszont a lélek mélységeibe akartak hatolni s ezért rendszerint szerelmes embereket álmodtak a film vásznára, nyilván attól a gondolatától vezérelve, hogy a szerelem a lélek legszebb és legmagasabb hőfokú izzása, bizonyára érdekelni fogja az embertársakat. De politikai és társadalmi „stillstand“ lévén (legfeljebb a mélyben dübörögtek a lappangó és forrongó indulatok) a „homo politicus“ arcélei még nem rajzolódtak ki, az emberek, századunk huszas, harmincas éveiben még — amint mondani szokás — önfeledten táncoltak egy kitörni készülő vulkán tetején és a film híven tükrözte ennek a korszaknak valóságos képét. És akik ezeket a filmeket gyártották, határozottan korszerűek voltak.

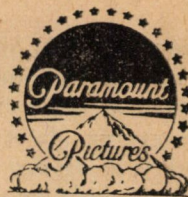
Szóval a korszerűség nem mindig jelenti bizonyos időszerű társadalmi és politikai jelenségek kihangsúlyozását vagy pláne éles társadalomkritikát, amint ezt Ön és jószándékú ifjú elvtársai elképzelik.

A 19. század végén a Takácsok tagadhatatlanul korszerű volt, de a huszadik század elején, Hannele, a maga sejtelmes meseszerűségével éppolyan korszerű volt, mert visszatükrözte a századeleji ember vágyódását Isten iránt. Általában a zseni mindig korszerű, a kontár legfeljebb csak — aktuális. És félek, hogy Önök közül sokan az aktualitást tévesztik össze a korszerűvel.

Azonban menjünk egy lépéssel tovább. Ön készséggel elismeri, hogy művészet és bizonyos politikai célszerűség nem mindig férnek meg egymás mellett, de Ön szerint ez nem is fontos. Ön azt mondja a filmnek egy magasabbrendű cél szolgálatában kell állnia és ez a cél a propaganda, milliók felvilágosítására, egy olyan társadalom megteremtése érdekében, amelyben végleg kiküszöböltetnek a társadalmi igazságtalanságok. Művészet vagy célszerűség, vagy művészi formáda öltöztetett propaganda — erről a témáról most órákhosszat eldiskurálhatnánk, én azonban a meddő vita helyett három évtizedes tapasztalásaim időálló eredményeire szeretném felhívni — bár úgy érzem reménytelenül — figyelmét.

Abban mind a ketten egyetérthetünk, hogy a kérdés nem egyszerűsíthető le azzal a megállapítással, hogy nem a tendencia fontos, hanem a minőség. Senki sem vonta kétségbe, hogy a náci téboly egyik leghitványabb szellemi terméke, a göbbelsi propaganda-boszorkánykonyha egyik legvisszataszítóbb produktuma a Jud-Süss — kitűnően megcsinált film volt. Az Őrségváltás tisztára metier szempontjából erősebb kritikát bírt ki, mint például a Hazugság nélkül. (Mellékesen megjegyezve, ezek is az Ön értelmezése szerinti korszerű filmek voltak, ha ellenkező előjellel is, mert hiszen bizonyos politikai cél szolgálatában állottak.) És ezek mégis rossz filmek voltak a szó magasabbrendű értelmezésében, mert megtisztulás helyett gyűlöletet terjesztettek, felvilágosítás helyett ostobaságot, szeretet helyett gonoszságot, a lélek derűje helyett a lélek gennyes göcseit fakasztották fel. Mert igenis vallom, Önnel együtt, hogy a filmnek végső fokon egy nemesebb cél szolgálatában kell állnia, csakhogy amíg Ön azt állítja, „tanítva nevelni“ én mániákusan vallom „szórakoztatva nevelni“. És az alábbiakban próbálom kifejtetni Önnek, hogy ez mennyire nem a szavak játéka, hanem lényegbevágóan döntő különbség...

Ezt a szót: „szórakoztatás“ ne fitymálja le és ne tévesse össze a komikum olcsó eszközeinek alkalmazásával. Molière például mindig szórakoztató, Shakespeare is. Bernard Shaw is rendkívül szórakoztató, pedig az öreg előszeretettel használja fel a színpadot — szószékül. Mi ennek az oka? Egyszerűen az, hogy vérbő emberek ágálnak színpadjaikon! Emberek, akik a sorsukat maguk formálják ki — jellemük szerint és akiket nem egy bizonyos propagandisztikus elképzelés helyez bizonyos helyzetekbe. Szakállas, de örökérvényű dramaturgiai megállapítás, hogy abban a pillanatban, amikor a hős — jelleme ellenére ágál és beszél, valószínűtlenné és halálosan unalmassá válik. Ép ilyen emberietlen és unalmas, ha a nagy igazságok nem egy bizonyos jellem meghatározta drámai helyzetből, hanem deus ex machina, pompásan megfogalmazott és lendületes mondatokban hangzanak el. Ezt tudják az amerikaiak és tudják az oroszok is. Gondoljon csak a Lenin filmre... Ők már tudják, amint itt nálunk sajnós, még nem igen tudnak, hogy a legégetőbb társadalmi problémák és a legizgalmasabb politikai kérdések csak perszonifikálva érzékelhetők filmen, mint ahogy a Disraeli film, egy ember sorsán keresztül maradéktalanul kivetítette a Brit világbirodalom megalakulásának vajúdó éveit és Anglia politikai nagyságát. És az igazi tendenciát, ha nem is rejtik véka alá, de sohasem tirádákban manifesztálják. Legfeljebb fél és negyedmondatokban. De ezek a fél és negyedmondatok százszor beszédesebbek minden ékes propagandaszólamnál... Ön persze most azt hozza fel ellenérvként, hogy igenis, az új korszerű film nyíltan és félreérthetetlenül kiáll egy igazság mellé, művészet ide, művészet oda. Nyíltan és félreérthetetlenül kell kiállnia, hogy a tömegek, amelyek még nem eléggé iskolázottak — megértsék. Sajnos, ezen a ponton se tudom osztani a nézetét.

A PARAMOUNT ÚJ
SZENZÁCIÓS MEGJELÉSEI:

A FLOTTA GYŐZ

Pat O'Brien, George Murphy,
Jackie Cooper, Jane Wyatt.
Megjelenés: Városi Színház.
R. K. O. film

ZÜRZAVAR A MENYORSZÁGBAN

Robert Montgomery, Claude Rains,
Rita Johnson
Megjelenés: Corvin, Corsó
Columbia film

AZ ISMERETLEN IMÁDÓ

Rita Hayworth, Fred Astaire,
Adolphe Menjou
Megjelenés: Cervin, City
Columbia film

ERRŐL ÁLMODIK A LÁNY

Ginger Rogers, Burges Meredith
George Murphy
Megjelenés: Dócsi, Corsó.
R. K. O. film

VÉGRE EGY JÓ HÁZASSÁG

Robert Montgomery,
Carole Lombard
Megjelenés: Corvin, City
R. K. O. film

NO NO NANETTE

An n Neagle, Roland Young
Megjelenés: Scála, Corvin

PARAMOUNT Filmforgalmi R.T.
Budapest VIII. Rákóczi ut 59
Telefon: 137-959 137-99 9

Az már valóságos közhely, hogy a jó propaganda ügyesen kendőzött és orvszerűen támad kiszemelt áldozatára. A lélek húrjai ellen intéz offenzívát, tehát érzelmekre és nem értelemre appellál. Megráz és nem magyaráz. Az érzések forró hullámaival tölti el az embert és nem az érvek meggyőző erejével hat. Az érvek hidegen hagyják a tömeget. Az érvekből fakadó mondatok színtelenek és üresek, ha nem áll mögöttük egy valóságos drámai helyzet. Valóságos drámai helyzetet pedig csak írók tudnak alkotni. Igen, barátom — rátappintottunk a probléma gyökerére. Jó propagandafilmeket is csak igazi írók tudnak csinálni.

Igazi író pedig csak önmagából merít és nyersanyaga a világ. A kontár a világ jelenségeit írja le, de önmagából, lelkének hiányzó izzásából nem tud hozzáadni a jelenségekhez semmit, s így üressé, semmitmondóvá válik. Az igazi író kezében a legelcsépeltbb téma is színesedni kezd a kontár, a világ legjobb témáját is elszűrki. De nagyon kérem, ne dőljön be ennek a szónak, hogy — téma. Higyje el, nem fontos. Csak a dilettáns hiszi, hogy fontos. Csak ő hiszi, hogy korszerű téma, korszerű szólamokkal fűszerezve — kész siker. Az igazi író, ha meg is vonják tőle a világgal való közvetlen kapcsolat élményét, ha évtizedekre négy fal közé is zárják be — remekműveket tud alkotni. Mert író... Ezekre szeretném felhívni a figyelmét, mielőtt újból a kéziratpapír felé hajol...

Újból kérelmezték a filmek vámelőjegyzését

Két évtizeden keresztül a mindenkori pénzügyminiszterek engedélyt adtak arra,

hogy a külföldről érkező nyersfilmeket, valamint megvilágított negatívokat és pozitívokat vám-

előjegyzéssel kezeljék, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy bizonyos letét ellenében ezeket a filmfajtákat nem vámozták el véglegesen. A felszabadulás utáni zürzavarban ez a jól bevált rendszer megszűnt, de most a Magyar Filmipari Szövetség újból megkérte a pénzügyminisztériumot, hogy ismét engedélyezze a vámelőjegyzési eljárást. Az engedélyt ezúttal a Szövetség a maga nevére kérte és pedig egy évi, 1000 kg súlyra, hogy ezzel is igazolja, hogy minden visszaélést meggátol. A vámelőjegyzési eljárás vonatkozik külföldi filmeknek megtekintés céljaira való ideszállítására, cenzúra céljaira való bemutatás esetére, kikészítési eljárásra és ideszállított nyersfilmeknek más külföldre való továbbítására. A Filmipari Szövetség a maga teljes erkölcsi súlyával vagyáz arra, hogy semmiféle visszaélés elő ne fordulhasson és ezért reméli, hogy a normális viszonyok helyreállítása érdekében a pénzügyminiszter engedélyezi is a kért vámelőjegyzési eljárást.

Gyors
pontos
megbízható
filmszállítás

IBUSZ

Bpest, Vil., Erzsébet-krt 9/11

Telefon: 22-44-50

Mi a helyzet a Mopex körül?

Mint ismeretes, dr. Palugyay Miklós, a Paramount igazgatója néhány héttel ezelőtt Párisba utazott, ahol illetékes körökkel, főleg Mr. Eric Johnstonnal és Mr. Irving Maas-szal hosszabb és beható tárgyalásokat folytatott a Motion Picture Export Association Inc., (Mopex) budapesti fiókjának megszervezése ügyében.

Mint értesülünk, dr. Palugyai Miklós november 20-án érkezik vissza Párisból és nyomban megkezdí a Mopex-fiók szervezését és megindítását. A Paramount már meg is állapodott jelenlegi helyiségeinek és részben a kibombázott emeleti helyiségek rendbehozatalára és modernizálására. Ezek az átalakítási munkálatok hat hétig tartanak.

Palugyay doktorral együtt Budapestre érkezik mr. Johnston és mr. Maas, akik előreláthatólag 2—3 napig maradnak Budapesten, hogy itt megtárgyalják a Mopex teljes munkaprogramját. Valószínűleg sajtófogadást is rendeznek, hogy a magyar sajtó előtt ismertessék a jelenlegi amerikai filmpolitika célkitűzéseit és irányelveit. Hír szerint a Mopex minden európai országban kb. 100 filmet hoz forgalomba, úgyhogy a jelenlegi nyomasztó európai filmiség megszűnik.

Az amerikai filmvezérek Budapestről Bukarestbe, Szófiába és Belgrádba utaznak. De ellátogatnak Prágába is. Ez a prágai látogatás annál is inkább érdekes, mert a Motion Picture Export Association, Inc., már megállapodott a csehszlovák állami filmhivatallal is, az amerikai filmek csehszlovákiai kihelyezése ügyében.

NINCS HITEL

az egész gazdasági életben. A bankok felsőbb utasításra, minden hitelkeretet vagy megszigorítottak vagy teljesen megszüntettek, a benyújtott hitelkezességi leveleket nem is továbbították a Nemzeti Bankhoz, hiszen a NB amúgy sem hagyja jóvá a hitel engedélyezését a kezességi okirat összege erejéig. A már kiutalt nagyobb számlaösszegeket a NB, illetve a Gazdasági Főtanács leállította és sokan, akik *előre* kiszámított pénzekkel valószínűsített meg valamilyen ipari vagy kereskedelmi elgondolást, most *pénz és hitel nélkül*, de *vállalt kötelezettségekkel állnak itt*. A magyar filmgyártás újbóli megindítása éppen *küszöbön* állt. Az egyik filmvállalkozó, aki több magyar nagy- és kisfilmet kívánt készíteni, *folyamatosan és természetesen*, nem kezdheti meg a munkát, mert a letárgyalt *hitelkeretre* nem kapta meg a pénzt. A külföldi nyersanyagot ezidőszereint nem lehet hitelre kapni, mint a régi Agfa vagy Kodak-időkben, amikor a magyar filmgyártás *két lelkes híve* mindenki hitel igényét kielégítette. *Ma előre kell a pénz*, mert a nyersanyagbeszerzést csakis *kompenzációs alapon* lehet megszerezni, a kompenzációs üzletek lebonyolításához pedig *pénz kell*.

A magyar filmgyártás folyamatos tétele érdekében *sürgősen* el kell járni ebben az ügyben. Minden bizonnyal valamelyes indokolt oka volt akár a Gazdasági Főtanács, akár a Nemzeti Bank részéről a *hirtelen* bekövetkezett hitelügyi fölmondásoknak, megszorításoknak vagy számlakifize-

tési letiltásnak. Nincsen ember ma a demokratikus Magyarországon, aki az erélyes és szigorú intézkedéseket ne helyeselné, ha azok az *árdrágítók, spekulánsok ellen* irányul. De a *tervezett* magyar filmgyártásban még halvány árnyéka sem volt valamilyen spekulációnak vagy bármilyen másfajta visszaélésnek. A magyar filmgyártás nemzeti, művelődési és gazdasági, nem utolsó sorban *propagandakérdés*. Hiába ankétoznak és tárgyalnak a magyar filmgyártás újjáépítése érdekében, ha a vállalkozók munkakészsége elé *ilyen akadályok gördülnek*. Hiába küldenek ki bizottságokat memorandumok egyeztetésére, hiába „egyeznek” meg a szakmában Filmközpontok vagy egyéb intézmények létesítése kérdésében, a magyar filmgyártás nem állhat talpra gazdasági segítség és támogatás nélkül. A magyar filmgyártás csak abban az esetben térhet magához aléltságából, ha az állam, a Gazdasági Főtanács, a Nemzeti Bank és minden más szerv nem megnehezíti, hanem *ellenkezőleg*, megkönnyíti a filmgyártás újjáéledését. Ehhez az okos és *természerű* hitelpolitikán kívül még az is kell, el kell törölni az 52 százalékos adót, de minél előbb, mert ha a vállalkozónak nincs meg a *minimális pénzvisszaszerzési lehetősége*, teljesen elfordul a magyar filmtől, amelynek művészi, technikai és gazdasági munkavállalói ezekután hiabavaló erőfeszítéssel dolgoznak belföldön és külföldön egyaránt a magyar filmgyártás újjáteremtése érdekében!

zottság elnökségét, hogy ezen a rendszeren változtasson olyképpen, hogy egy-egy albizottsági ülésre egy filmvállalati és egy filmszínházi tagot együttesen hívjon meg, hogy a magyar filmszakma mindkét főágazatát kellőképpen képviselhessék.

Felhívjuk tagtársaink figyelmét, hogy a Magyar Filmipari Szövetség választmányának legutóbbi ülésén határozatilag kimondta, hogy ezentúl a Szövetséghez benyújtandó tilalmi panaszokkal egyidejűleg panaszonként 20.- forint fizetendő a Szövetség pénztárába, jegyzőkönyv vezetési díj címére.

A Filmipari Szövetség választmányának kötésfelülvizsgáló bizottságba Antal Józsefet, az Export-Import bizottságba Fehér Endrét, az Intéző bizottságba Szigeti Ferencet és Nagy Bélát választotta be. Új tag Beck Imre. Új pártolótag az IBUSZ filmszállítási vállalat.

Novemberi adónaptár

15-ig: Együttes kereseti és jövedelemadó befizetése. Akik nem tagjai az adóközösségnek.

MABI havi bejelentési jegyzék beküldése október hóra.

18-ig: Illetményadó befizetése. — Illetménykimutatás beküldése az október 21-től november 3-ig terjedő időszakra járó illetményekről.

20-ig: Forgalmiadó befizetése a november 1-től 15-ig terjedő időre.

Az alkalmazottak munkabalépését, vagy kilépését a havi bejelentési jegyzéken kívül, be-, illetve kijelentőlapon a be-, illetve kilépés napjától számított 8 napon belül kell az OTI-nál, vagy a MABI-nál jelenteni.

A filmcenzúra albizottságának ülésein eddig az volt a szokás, hogy egy-egy ülésben a filmszakmát rendszerint csak egy tag képviselte: vagy egy filmes, vagy egy mozivezető. A Filmipari Szövetség most arra kérte az Országos Mozgóképvizsgáló Bi-

Ujabb film készül a Manon Lescautból. A film ötvenéves fennállása alatt több ízben készült Manon Lescautból film. Előbb több ízben némafilm, majd legutóbb az olaszok forgattak ebből a szép operából hangosfilmet. Most a változatosság kedvéért a *franciáké* csinálnak belőle hangosfilmet. Az Osso-produkcióé készül erre a filmre, amelynek főszerepeit Danielle Darrieux és Jean Dessailly játsszák. Rendező: Raymond Bernard.

Szabaddá tették az angol Elstree műtermeket. London egyik külvárosában Elstreeben terülnek el az angol filmipar legnagyobb műtermei. Ezeket a műtermeket a világháború előtt a Metro vásárolta meg saját céljaira, azonban a háború kitörése után az angol kormány repülőgépgyártás céljaira lefoglalta és a műtermekben filmek helyett a RAF részére készítettek különböző típusú repülőgépeket. Most a háború után az angol kormány felszabadította az elstree-i műtermeket, amelyek így visszakerültek a Metro tulajdonába. A Metro most Hollywoodból hozatott szakembereket, akik újjá és átépítik a műtermeket és azokban rövidesen újból megindul a filmgyártás. A Metro filmjei kerülnek onnan ki 1947. januárjától kezdve...

Pulvári

Hang erősítő

Kép vetítógép

Gyártás, átépítés,
javítás,
tanácsadás.

Nap-utca 22

Minden alkatrészt
utánvétellel
megküldünk

TELEFON: 137-482

Itt az új bérlista!

Az elmúlt héten létrejött a megállapodás a Filmipari Szövetség és a Filmszakszervezet tagjai között a mozialkalmazottak fizetésére vonatkozóan.

Alább közöljük az új bérek listáját:

I.

1. A vetítógépészek fizetése október 18-tól kezdve a következő:
Vezetőgépész :

	I.	II.	III.
	F o r i n t		

10 éven felüli gyakorlattal	140	115	100
3—10 évi gyakorlattal	115	100	85

Gépész :

10 éven felüli gyakorlattal	115	100	85
3—10 évi gyakorlattal	95	85	70
0—3 évi gyakorlattal	80	70	60

2. A vetítógépészeknek a havi két szabad vasárnaphoz való jogát a béregyeztető bizottság elismeri, azonban a szakszervezeti béregyeztető kiküldöttek a joguk érvényesítéséről a jelenlegi gazdasági körülményekre való tekintettel 1946 december 31-ig lemondanak.

3. Nagybudapest területén a 480 személynél több férőhellyel rendelkező filmszínházak a II. kategóriába soroltnak.

4. A Pátia és Bethlen filmszínházak a folyó évad végéig az I. kategóriába soroltnak.

5. A naponta 6 előadást tartó mozgószínházak két gépész-garnitúrát kötelesek alkalmazni.

6. Betegség esetén, ha a vetítógépész legalább 6 hónap óta van a cég alkalmazásában, a táppénzjogosultak részére a munkaadó az OTI táppénzt a teljes fizetés összegéig egészíti ki egyszer egy évben legfeljebb 6 heti időtartamra.

7. A II. kategóriában megállapított fizetések ama vidéki filmszínházakra is vonatkoznak, amelyeknél a helyárak 1—4 forintig terjednek. A többi vidéki színházak közül azok, amelyek hetenként 12 előadásnál többet tartanak, a III. kategóriába tartoznak. Azoknál a mozgószínházaknál, amelyek hetenként 12 előadásnál kevesebb előadást tartanak, a vetítógépészek munkadíja a július 31-i megállapodás szerint fizetendő.

8. A vidéki premierszínházak vetítógépészei fizetésüket a II. kategória szerint kapják.

9. A fizetéstételek 6 napra vonatkoznak, a 6 napnál kevesebbet játszó mozgószínházak vetítógépészei a 95 forintos heti fizetésnek a játsszási napokra eső hányadát kapják.

10. Tekintettel arra, hogy a július 31-i megállapodás alkalmával a vetítógépészek I. kategória szerinti reálbére 127.50 forint lett volna, de az akkori viszonyokra való tekintettel ezt az I. kategóriabeli alaphétt 110 forintban állapítottuk meg, a 17.50 forintos különbözetet a cégek szeptember 15-ig visszamenőleg a vetítógépészeknek megtérítik. Ugyanúgy megtérítik a többi kategóriákban ezen az alapon mutatkozó különbözetet a következőképpen:

	I.	II.	III.
	F o r i n t		
Vezetőgépész :			
10 éven felüli gyakorlattal	17.50	17.50	17.50
3—10 évi gyakorlattal	14.50	14.25	13.80
Gépész :			
10 éven felüli gyakorlattal	14.40	14.25	13.80
3—10 évi gyakorlattal	11.70	11.40	10.35
0—3 évi gyakorlattal	9.60	8.55	6.90

e tételek egy-egy hétre vonatkoznak.

II.

I. A mozialkalmazottak fizetése október 18-tól kezdve a következő:

	I.	II.	III.
	F o r i n t		
Főjegyszedő, portás, altiszt	40	35	30
Jegyszedő	35	30	25
Takarítónő	40	40	40
Pénztárosnő 10 éven felüli gyakorlattal	90	75	65
3—10 évi gyakorlattal	75	65	55
0—3 évi gyakorlattal	60	60	50
Helyettes üzemvezető ugyanaz, mint a pénztárosnő.			
Üzemvezető 10 éven felüli gyakorlattal	130	110	90
3—10 évi gyakorlattal	100	90	80
0—3 évi gyakorlattal	80	70	60

2. Felelős üzemvezetőt az üzemen kívül teljesített munkájáért fizetésének 25 százaléka illeti meg túlórapótlék címén. Üzemben a heti 44 órán felül teljesített munkáért rendes túlóra fizetendő.

3. A munkavállalóknak a havi két szabad vasárnaphoz való jogát a béregyeztető bizottság elismeri, azonban a szakszervezeti béregyeztető kiküldöttek e joguk érvényesítéséről a jelenlegi gazdasági körülményekre való tekintettel 1946 december 31-ig lemondanak.

4. A naponta 6 előadást tartó mozgósínházak két üzemvezetőt kötelesek alkalmazni.

5. Jelen megállapodás akkor lép életbe, ha azt a Szakszervezeti Tanács jóváhagyta. Addig is azonban a munkaadók fenti összegeket fizetik előlegként.

A verziós filmgyártás

volt az a csábszó, amely eddig reményt és hitet ébresztet bennünk, hogy legalább ezen a vonalon indulhat meg a magyar filmgyártás. Kétségtelen, hogy a magyar változatú film a verziós gyártás során lényegesen olcsóbb, de mindenesetre színvonalasabb, mintha csak egyedül magyarnyelvű filmet gyártanának. A hónapok óta tartó tárgyalások során „szóba került” angolverziójú filmek készítése. Mindenki tudta, hogy ez a mai körülmények között lehetetlen az elhelyezésre váró több ezer angolnyelvű film között.

Ezután felmerült a francia filmek gyártásának lehetősége. Itt is jelentékeny nehézségek mutatkoztak, amelyek csakhamar eloszlatták a verziós filmpolitikába vetett hitet. Maradt még a németnyelvű filmek gyártásának egyedüli lehetséges és számunkra is kedvező megoldási módja. Németnyelvű film kell Európa háromnegyed részében és szívesen is vennék mindenütt, így pl. Svájcban, a skandináv országokban, Hollandiában, az évekig tartott német megszállás ellenére is, Olaszországban is szívesen szinkronizálnák a németnyelvű fil-

meket olaszra és így tovább. Meg is lett volna a hajlandóság egy-két svájci tőkésben, hogy Budapesten német- és magyarnyelvű filmek gyártásában résztvegyen, de amikor benéztek a dolgok mélyébe kiderült, hogy ez is lehetetlen, pedig a német nyelvterületen szívesen vennék át az itt készülő filmeket. Egyik Zürichben élő volt szaktársunk, akivel szóbeli és írásbeli tárgyalások folytak ilyen német- és magyarnyelvű közös változatú filmek gyártására, legutolsó levelében rámutat a terv lehetetlen voltára. Ezt írja volt szaktársunk:

„A fölmerült gondolat — de a többi terv sem — járható út, mert

az itteni vonalnak túlnagy kockázatot kell magára vállalnia.

Természetesen elsősorban az kell, hogy érdekelje őket (már t. i. az ittenieket), hogy

hogyan lehet legalább a befektetett devizát visszakapni?

Ennek pedig német verziójánál nem látom egyelőre a lehetőségét,

mert sem Németországból,

sem Ausztriából egyelőre ide fizetéseket teljesíteni nem lehet, még sokkal fontosabb cikkeknél sem!

Igy nem hiszem, hogy valaki is hajlandó lenne itt ilyen nagy kockázatot vállalni és abba ma befektetni, hogy majd egyszer valahonnan fizetni is fognak!”

Ime, ismét megdőlt egy álom, egy gondolat, amely némi és halvány reményt ébresztett azokban, akik hittek abban, hogy majd csak kigyulladnak a budapesti műtermekben a lámpák és a Debrie-gépek újból berregni kezdenek. A filmgyártás nem egyszerű kérdés, de miután a magyar filmszínházi parknak mulhatatlanul szüksége van új magyar filmekre, az állam részéről várunk valamilyen kezdeményező és segítő lépést, mert enélkül rengeteg értékes és bedolgozott munkaerő tűnik el a magyar filmtechnika világából és később nehez lesz összeretelni a széjjelfutott nyájat és bedolgozni azokat, akik nem értenek a filmtechnikai munkálataihoz.

BODROSI FILM MINDIG ÜZLET! ERZSÉBET-KÖRUT 8

Uj amerikai grand guignol Richmondi rejtély

Megjelent Décsi-Corvin filmszínházban
Rekord bevételt ért el

Premier megjelenéseink
a folyó szezonban:

Szováti Éva

Karádi és Jávor Pál parádésfilmje

Álomlovag

Főszerepben: Fernando

Két muzsikus

Főszerepben: Zoro és Huru.
Magyarországon még nem játszott új film.

Bál a Savolyban

Alpár Gitta—Bárony Rózsi
briliáns négy filmje.
Készült a Hunnia filmgyárban.

Ha nagy bevételt akar elérni,
siessen és biztosítson mozijában
fenti filmekre terminust!!!

HETI FILMSTATISZTIKA

Szerkeszti: Erdős Sándor

November 7-i premierek.

1	Fórum	Operaház fantomja	amer.	Universal
2	Royal	York őrmester	"	Warner
3	Uránia	Kővirág	orosz	Mafirt
4	Corvin	Ismereflen imádó	amer.	Mopex
5	Városi	Mozi-Varieté (Gyilkos tükörkép)	amer.	dr. Baik
6	Décsi	Richmondi rejtély	"	Bodrosi
7	Scala	Őrség a Rajnán	"	Warner
8	Corsó	Őrség a Rajnán	"	Warner
9	Omnia	Őrség a Rajnán	"	Warner
10	City	Ismereflen imádó	"	Mopex

1946. IX. 1-től megjelent filmek eredmény listája

	Film neve	Film	Mozi	Összes premier hetek száma
1	Torpedó támadás	Fox	Royal Apolló	7
2	Kővirág	Mafirt	Scala Uránia	8
3	Raffles	Művész	Omnia, Décsi, Corsó	6
4	True Glory	Pless	Forum Corvin	5
5	Rejtélyes asszony	Universal	Scala, Omnia, Corsó	5
6	Szováti Éva	Bodrosi film	City Corvin	3
7	Operaház fantomja	Universal	Forum	4

Behozatali díj a külföldi filmek importjánál. A miniszterelnökség 12.680—1946. M. E. számaú rendeletével október 30-án elrendelte, hogy a külföldről behozott áruk után behozatali díjat kell szedni. A behozatali díj kulcsa a behozatalra kerülő áru nemére és minőségére való tekintet nélkül egységesen 3 százalék. Kiszabásának alapja a vámvizsgálat alkalmával megállapított vámforgalmi adóalap. A rendelet 6. százaléka lehetővé teszi, hogy a pénzügyminiszter különleges vámjogi rendeltetésű árukat a behozatali díj fizetésének kötelezettsége alól mentesíthet.

A Filmipari Szövetség a 6. §-ra való hivatkozással kéri fogja mind a megvilágított film, mind pedig a nyersfilmnek vámkezelésénél a behozatali díj szedésének felfüggesztését, illetve megszüntetését.

Az angol filmkvóta-törvény. Angliában évekkal ezelőtt filmvédelmi törvényt hoztak az angol filmgyártás előmozdítására és a külföldi filmverseny kivédésére. Ez az ú. n. angol kvótatörvény azután évről-évre megállapította, hány külföldi film ellenében köteles a forgalmazó filmvállalat egy-egy angol filmet gyártani. A jelenleg még érvényben lévő kvótatörvény 1948-ban jár le, de máris megtették az előkészületeket az új filmtörvény kidolgozására, úgyhogy az angol parlament előreláthatólag már 1947. tavaszán foglalkozik majd ezzel a kérdéssel, amely döntő jellegű az angol filmgyártás életében. Az angol filmgyártók Szövetsége, amelynek elnöke Arthur Rank, a világhírű angol filmgyáros, jól felkészül erre a hadjáratra és hogy az angol filmgyártás érdekeit határozottan megvédhesse, a szö-

vetség élére vezérigazgatót nevezett ki, aki az angol gazdasági és közgazgatási élet egyik kitünősége: Sir Henry French. Az angol film-munkások szakszervezete ugyancsak sikra száll az új filmtörvény érdekében.

Kiadja a
**MAGYAR FILMIPARI
SZÖVETSÉG**

Szerkesztésért és kiadásért
felel:

Gács Miklós

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budapest, VII., Erzsébet-
körút 8. II. 2.

Telefon: 422-582, 427-316

SCHULTZ NYOMDA
Budapest, VIII., Vig-utca 1